

Intressanta seglingsmål i södra Östersjön

Sommarens seglats gick först i eskader längs Gotlands östsida, sedan seglade vi själva till Polen och Kaliningrad, för oss nya seglingsmål. Beroende på envis hård N-vind mellan Gotland och baltiska kusten blev det svenska ostkusten hem och inte baltiska kusten som planerat.

Fårö och Gotland

Redan på Utö började den hårda N-vinden som höll i sig flera veckor, genom samverkande högtryck i väst och lågtryck i öst. Men samtidigt högtrycksväder med klar himmel, sol och varmt hela sommaren. Ankring och besök på Gotska Sandön blev tyvärr inte att tänka på i den friska vinden. Lauterhorn på Fårö är en favorithamn,

här låg nu flera TBK-seglare (slipbasen Alf Eriksson, trimaranseglaren Johan Björklund, med flera). Anna-Karin kom med Gotlandsfärja och bilskjuts och mönstrade på. Några för oss nya favorithamnar på östra Gotland blev lilla fiskeläget Sysne och Närshamn. På Gotland blev det fina 7promenader och cykeltur på Sudret, vackra vägar med lysande blomsterprakt. Besök på konstnärens (fågelmålaren) Lars Jonsson museum. Avslutningsvis gemensam middag på Hamra krog med live music, bra sopransaxofonist.

Till Polen i blåsväder

Med prognos W 10 m/s seglade vi från Vändburg på södra Gotland mot

Gdansk. 150 M till Danziger Bucht, plus 15 M över bukten och 5 M upp i floden Wisla genom Gdansk hamnområden. Med kurs 175° fick vi halv vind ökande till 12–13 m/s och rätt grov sjö. Vi tyckte att prognoserna hela sommaren underskattade vindstyrkan. Vår HR 29 Johanna II är emellertid mycket snäll i sjön och vi fick ett snabbt överhavsben. På precis ett dygn nådde vi Hel – badort på den sandiga halvön utanför Danzigbukten – och fortsatte direkt in till Gdansk.

Gdansk

Polen och Gdansk har en dramatisk historia genom århundraden. Under mellankrigsperioden var Danzig en självständig så kallad fristad (Freie ►

När, östra Gotland.

Kranen i Gdansk.

Makabra krigsminnen, Gdansk.

Wislas hamnområde.

Fristaden Danzig och Polska Korridoren under mellankrigsperioden.

J-G med en svalkande öl i värmen, Gdansk.

Westerplatte Danzig.

► Stadt Danzig) mellan Polen och den tyska exklaven Ostpreussen. Under andra världskriget kämpade Polen både mot den tyska och den sovjetiska krigsmakten och blev efter kriget som bekant ockuperat av Sovjetunionen. Andra världskriget inleddes med beskjutning från tyskt fartygsartilleri (pansarkryssaren Holstein-Gottorp) av halvön Westerplatte vid Weichels (Wislas) utlopp i Östersjön. Där hade

polisk militär ammunitionsförråd och en mindre garnison som lyckades hålla stånd en vecka. Westerplatte ligger mitt emot tullkajen där vi nu en natt klarrade ut för segling till Ryssland. En stor del av Gdansk förstördes under kriget. Mycket är återuppbyggt i ursprunglig stil, handelshus med gav-larna mot floden och den kända stora kranen från 1400-talet som använts både för lasthantering och för riggning

av fartyg. Lyftkapacitet 4 ton, hiss-verket drevs av två stora ”ekorrhjul” med mänsklig drivkraft!

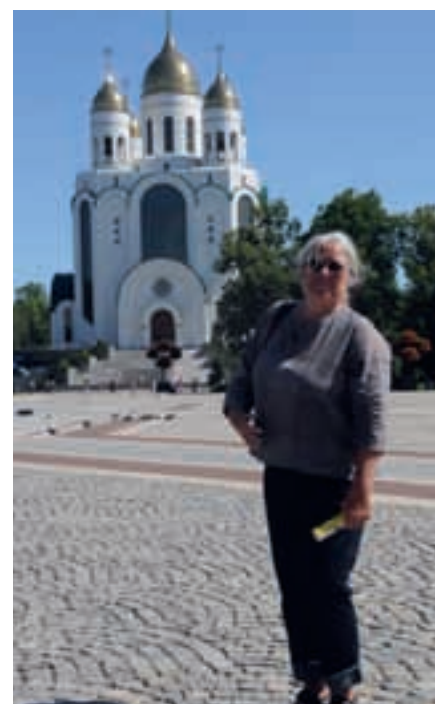
Man går uppför floden Wisla till gästhamnen centralt i gamla stan. Modern och fin serviceanläggning, bevakning dygnet runt. I gamla stan finns gott om restauranger och pubar – med låga priser, folklivet är intensivt med turister från världens alla hörn. Mat och dryck avnjöts. Skickliga gatumu-sikanter uppträdde. En guidad rundtur uppvisade vackra byggnader, kyrkor, Leninvarvet (där Lech Walesa startade fackföreningen Solidaritet 1980, början till kommunismens fall) och dra-matiska krigsminnen. Pianokonsert på Polska Filharmonin, Chopin och Ravel framfördes av den virtuosa pianisten Tamara Niekudow. Marinmuséet hade imponerande samlingar. I hamnen träffade vi HR 41 Anna från Höganäs, som vi häromåret mött i Silda intill Statt-halvön i Norge. Avslutningsvis inköp och proviantering i saluhallarna och på marknaden.

Kaliningrad

Kaliningrad är en rysk exklav, inklämd mellan Polen och Litauen. Det finns efter Sovjetunionens upplösning ingen direkt landförbindelse med egentliga Ryssland. Efter andra världskriget

Johanna II i Fishbot marina, Kaliningrad.

Anna-Karin vid Victory square med den nya Krisus frälsarkyrkan.

Königsberger Schloss & Sovjetbygget.

Monument & Röda stjärnan.

Katedralen från 1300-talet, Kneiphof island, Kaliningrad.

Fishing village, Lomse island, Kaliningrad, med prydliga hus och bra restauranger.

delades det tidigare Ostpreussen upp mellan Polen och Ryssland. Den gamla residensstaden Königsberg omvandlades snabbt till en sovjetisk mönsterstad – Kaliningrad. Huvuddelen av den ryska östersjöflottan är stationerad i Baltijsk, vid inloppet från Östersjön. Tidigare mycket hemligt, Kaliningrad var helt slutet för omvärlden fram till 1991. Från Baltijsk går man Kaliningradskiy Morskoy Kanal som är en 23 M muddrad kanal, över inhavet Kaliningradskiy Zaliv (Frisches Haff – fast vattnet ser nu inte så friskt ut!) sen mellan smala långsträckta öar och slut-

ligen upp i floden Pregolya (Pregel) till staden Kaliningrad.

Segling till Ryssland kräver visst förarbete. En inbjudan som behövs för visumansökan ordnades av SXXs ombud i St Petersburg, Vladimir Ivankiv. För visumansökan krävs också internationellt försäkringsintyg (personförsäkringen). Eftersom man lämnar Schengen krävs in- och utklarering. För inklarering i Ryssland behöver man utöver crew list (i många exemplar), kopior på skepparens pass och visum, internationellt certifikat för båten (kan beställas hos SXX), samt båtens försäkringsbevis som ska omfatta Ryssland. Papper på nautisk kompetens är också bra. Från 2012 års SXX-eskader längs östra Östersjön

med besök i Kaliningrad, fick vi nyttiga tips och kontakt med Sergey Ananin, som är knuten till marinan i Kaliningrad. In- och utklarering i marinbasen Baltijsk, där man inte får göra något längre uppehåll. Motorgång i havskanalen som är avsedd för den tunga sjöfarten, måste göras på dagtid. Vi nattseglade därför från Gdansk med utklarering vid Wislas utlopp vid 23-tiden, för att anlöpa Baltijsk följande morgon. Det var blåsigt och polackerna verkar inte särskilt förtjusta i ryssarna. Tullarna sa ”ska ni segla till Ryssland? nu, i natt!” Då vi passerade gränsen till ryskt vatten anropade vi på VHF Baltijsk Traffic och ombads ta förnyad kontakt när vi kommit till vågbrytarpirerna vid Baltijsk. Som första ►

► aktivitet vid klareringskajen fotograferades vår båt av en tjej i kamouflageuniform. Tullarna kom ombord. A-K stod i sittbrunnen med vår nya gevärslänkande autopilot och en tullare frågade: "What is that?!" J-G replikerade: "It's not a weapon!" och den andra tullaren konstaterade: "It's just an autopilot!" Men alla formaliteter fungerade snabbt och problemfritt för oss. I Kaliningrad träffade vi däremot en holländare (i en flatbottnad holländsk tjalk med sidosvärd) som inte hade följt klareringsproceduren, han hade prejat av ryssarna till sjöss och eskorterats tillbaka till Polen – omtag! Han planerade att med fälld mast gå vidare floder och kanaler från Kaliningrad till inhavet Kurisches Haff och inre vägen till Klaipeda i Litauen. Man måste då vid Nida i inhavet passera gränsen Ryssland–Litauen, som nu bara ska vara möjligt för ryska och litauiska båtar. Vi vet inte om han lyckades! I SXX årsbok 1936 (!) finns artiklar av seglare som då besökt Ostpreussen och via floder, kanaler och inhaven Frisches Haff och Kurisches Haff gått inre vägen från Danzig (Gdansk) till Königsberg (Kaliningrad) och Memel (Klaipeda) i Litauen.

Sergey tog emot oss i Fishbot marina och anvisade plats. Det var rätt primitivt, ingen dusch. Mest ryskflaggade moderna motorbåtar. Båtmack för diesel och fungerande WiFi (kontakt bara om man tog upp datorn på kajen)

fanns. Låsta grindar och bevakning (rysktalande!) dygnet runt. Ruffiga hamnkvarter, stan präglas av stora kontraster. Mycket modernt i centrum, gallerior med fullt utbud av lyx och det senaste, nergånget i andra områden. Kaliningrad är o-charmigt, nästan inget finns kvar av den gamla kulturstanen Königsberg – som grundlades av Tyska Ordern 1255. Ryssarna sprängde till och med det bombskadade Königsbergs slott och uppförde där istället ett partihögkvarter i sovjetisk arkitektur. Den nybyggda ortodoxa Kristi Frälsarkyrkan med gyllene lök-kupoler ligger på Segertorget. På Kneiphof island i en vacker park ligger den gamla katedralen, som är kvar från Königsberg. Där finns filosofen Immanuel Kants grav. Fishing village på Lomse island med prydliga hus och bra restauranger var också fint. Bron dit (Honungsbron) var full av nygifta pars symboliska hänglås. I en stor park ligger Kaliningrads Zoo som fanns redan i Königsberg. Vi ägnade ett par dagar åt promenader, restaurang- och kafébesök. Trafiken var fullständigt livsfarlig, inte det minsta anpassad för fotgängare! Men vi hittade också lugnare stråk längs vackra parkområden, med mängder av krigsmonument. Några hjälpsamma personer pratade lite engelska, men atmosfären kändes mest mycket rysk, lite ovänlig och inga serviceambitioner. Vi kollade väder-rapporter med viss oro, det var blåsigt.

De nygiftas symboliska hänglås – Honungsbron, Kaliningrad.

Med prognos NNW 10 m/s gav vi oss av. Vågorna på inhavet var ettriga. En uniformsklädd tullare i Baltijsk anropade A-K med "Tjena – hur mår du?" – på svenska! På fråga till tullarna kollade man vädret: 12 m/s. Vi tog in rev 2, körde ut mellan pirerna och satte segel intill lovats pinnock. Det blev en dagsetapp i rätt hård NNW 12–14 m/s och rejäl sjö, till Hel i Polen. Inklarening där till Schengen – känsla av att vara "hemma" igen!

Hel och överfart till Sverige

Sandrevlarna längs polska och baltiska kusten är ett paradiset för lokala badturister. Många semesterfirare i Hel, de flesta polacker. Som vår son Johan (som seglade till Polen 2012) uttryckte det: "Hela polska kusten är som ett tivoli". Man kan köpa färsk fisk, varje morgon landade lokala kustfiskare plattfisk framförallt. Gott om restau-

Den långa sandstranden, Hel, Polen.

Turistliv i Hel.

ranger, caféer och pubar. Vi såg en del gamla artilleriställningar och värn. Vädret fortfarande blåsigt, med strömmar längs kusten, så det var badförbud under vårt besök. Vi utnyttjade sen ett välkommet väderfönster med lättande vind och beslöt att gå direkt till Kalmar. 170 M, 30 timmar, hälften för motor. Den envisa hårda N-vinden i östra Östersjön gjorde vår ursprungliga plan orealistisk, segling upp till Klaipeida i Litauen, vidare baltiska kusten och via Finland/Åland hem.

Ostkusten hem

I Kalmar mötte vi TBK-kollegan Karin (f.d. Fernström) med make Roland, under hemsegling från Holland i Dehler 35 Passion. Karin, då i Balladen Sea Song II, träffade vi år 2000 i Ventspils. Vi samseglade då till Riga och Ösel.

Efter visning på Kalmar Slott och restaurangbesök mönstrade Anna-Karin av för åtaganden hemma. A-K missade därför den bekväma skärgårdsseglingen genom ostkustleden i soligt och fint sommarväder med idealvin-

Solnedgång vid Särso.

dar. J-G gjorde några nostalgiska uppehåll på vårt f.d. sommarställe på Oknö utanför Mönsterås och på Svärdsklova i Nyköpings skärgård – nu ny trevlig gästhamn i lagom format med krog (på 50-talet semesterby för ASEA). Besök hos en tidigare medarbetare, på Vinö i Misterhults skärgård, fortfarande levande fiskeläge, med tändkulemotor drivet klingsågverk, båtbygge m m. I Arkösund träff med vår

son Johan med familj på hemväg från Tyskland i deras nyförvärv HR 42 Celeste. Krokskär vid Landsort en pärla – men ingen fiskare kvar längre. Spinnaker hela Mysingen upp och avslutningsvis bastu på Särso.

*Jan-Gunnar Persson,
Anna-Karin Aminoff
HR 29 Johanna II*